

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9CoCsp/102/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7518205612
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Miková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7518205612.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Mikovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Dany Popovičovej v spore žalobcu: E. M.R., G.. X.X.XXXX, K. P. XX, XXX XX B., Q. G. V.: C., C. X, zastúpeného advokátom JUDr. Michal Michalovčík, so sídlom v Košiciach, Pri jazdiarni 1 proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok a o zaplatenie 859,14 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 28.5.2020 č.k. 11Csp/201/2018-118

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch I., III. a IV.

Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom uvedeným v záhlaví určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 21.7.2015, v bode 6. zmluvy v znení: „Poplatok za poskytnutie úveru: 150“ eur (I. výrok), neprijateľnosť zmluvnej podmienky v Dohode o poskytnutí služieb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 21.7.2015 v bode I. ods. 7.1 v znení: „Zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie Dohody zaplatí mesačne Poskytovateľovi odplatu vo výške 2,58% zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v Oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi“ (II. výrok), uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 859,14 eur s úrokom z omeškania 5% ročne z dlžnej sumy od 12.9.2018 do zaplatenia (III. výrok) a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100% (IV. výrok).

2. Súd mal v konaní zistené, že sporové strany uzatvorili dňa 21.7.2015 zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej aj „úverová zmluva“), na základe ktorej mal žalovaný poskytnúť žalobcovi úver v sume 1.500,00 eur a žalobca sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku úveru 2.123,58 eur v mesačných splátkach v počte 42, v hodnote mesačnej splátky 81,82 eur s úrokmami 17,4% ročne pri RPMN zmluvy 24,84%. Strany sporu sa tiež dohodli na zaplatení poplatku za poskytnutie úveru 150,00 eur. V rovnaký deň uzavreli aj „Dohodu o poskytnutí služieb č. XXXXXXXXXXXX“ (ďalej aj len „Dohoda“), ktorej predmetom boli podmienky poskytovania služieb: informácie o zostávajúcich záväzkoch, odklad splatnosti splátok, informácia pred splatnosťou splátky, informácia o prijatí platby, vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie, zmeny zmluvy na podnet klienta, prepárovanie platieb na zmluvu, druhá upomienka zdarma, podpora call centra a osobné stretnutie s finančným agentom. Podľa Dohody mal žalobca uhradiť odplatu 2,58% mesačne zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie

úveru, ktorú odplatu mal uhrádzať v pravidelných mesačných splátkach spolu so splátkami úveru a úrokov z úveru, ako budú vedené v oznámení veriteľa o schválení úveru. Súd konštatoval, že na základe úverovej zmluvy bola žalobcovi ako dlžníkovi poskytnutá len suma 1.350,00 eur, žalovaný v postavení veriteľa z úverovej zmluvy a Dohody mal získať oproti tomu plnenie až vo výške 3.586,44 eur (2.123,58 eur + 1.462,86 eur), pričom žalobca poukázal veriteľovi na úhradu záväzku 2.209,14 eur a žiadal o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 859,14 eur spočívajúceho v rozdieli medzi sumou poskytnutých finančných prostriedkov a uhradených veriteľovi (2.209,14 eur - 1.350,00 eur).

3. Povinnosť žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobca odôvodnil tým, že zmluvný vzťah so žalovaným z úverovej zmluvy a Dohody je založený na neprijateľných zmluvných podmienkach, absentujú obligatórne náležitosti zmluvy vyžadované § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, iných úveroch a pôžičkách (zákon č. 129/2010 Z.z.), preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a žalovanému ako veriteľovi patrí právo len na vrátenie istiny, ktorú spotrebiteľovi poskytol. Súd vychádzal z tvrdení žalobcu, že dohoda o poplatku za poskytnutie úveru predstavovala neprijateľnú zmluvnú podmienku, lebo za sumu 150 eur mu nebolo poskytnuté žiadne protiplnenie, v skutočnosti išlo len o navýšenie už dohodnutej odplaty - úroku z úveru. Bližšie nešpecifikovaný hospodársky účel poplatku - poskytnutie úveru, zakladal nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán lebo predstavoval 10% zo sumy poskytnutého úveru, pričom o sumu poplatku bol znížený rozsah plnenia, ktorý žalovaný poukázal žalobcovi, no právo na plnenie úrokov si veriteľ uplatňoval z celej sumy úveru, aj keď ju spotrebiteľovi reálne neposkytol. Žalobca uviedol, že z Dohody mu vyplývala povinnosť uhrádzať odplatu vo výške 2,58% zo sumy schváleného úveru, čo znamenalo pri 42 splátkach a výške úveru mesačne 34,83 eur, teda navýšenie plnenia z úverovej zmluvy o 1.462,86 eur. Nemal žiadnu možnosť ovplyvniť obsah Dohody, túto bol povinný uzavrieť, pričom služby, za ktoré mal poplatok uhrádzať predstavujú bežné úkony veriteľa smerujúce k inkasovaniu pohľadávok, ktoré sú v záujme poskytovateľa úveru, no neplnia žiaden účel pre spotrebiteľa, ide o bežné administratívne úkony obvykle vykonávané veriteľmi pri poskytovaní úverov obyvateľstvu, na ktoré má dlžník nárok priamo zo zákona. Samotná odplata z Dohody dosahuje až 108,36% v pomere k sume 1.350,00 eur poskytnutej mu žalovaným, žalobca tak zakrýva skutočnú výška odplaty za úver, keď nárok na odplatu z Dohody nie je zahrnutý do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) a RPMN zmluvy je v skutočnosti pri zohľadnení ďalších nákladov z Dohody až 51,98%, oproti v zmluve uvedenej hodnote 24,84%. Výška odplaty veriteľa zo zmluvy podľa §1, §1a nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z. pri zohľadnení úroku z úveru 17,4%, jednorazového poplatku 150,00 eur čo činí 11,11% zo sumy úveru 1350 eur, poplatku z Dohody 30,96% (2,58%x12) dosahuje až 59,47%, čo prevyšuje dvojnásobok priemernej hodnoty RPMN 24,74% platnej v čase uzavretia úverovej zmluvy.

4. Pri rozhodnutí súd vzal do úvahy obranu žalovaného, že úhrada poplatku za poskytnutie úveru zodpovedá predmetu jeho činnosti, správa úveru je realizovaná v záujme spotrebiteľa, spotrebiteľ mal vedomosť o výške poplatku, že je neprípustné hodnotiť poplatok z Dohody ako neprijateľnú zmluvnú podmienku lebo ide o cenu za plnenie individuálne dohodnuté, ktoré nebolo predpokladom pre získanie úveru, preto nebol ani dôvod zohľadňovať poplatok v hodnote RPMN. Žalovaný tiež uviedol, že priemerná hodnota RPMN zverejnená Ministerstvom financií SR k rozhodnému dňu predstavovala 13,83 % za prvý štvrtrok 2015, teda maximálna odplata mohla byť až 27,66 %, čomu zodpovedá hodnota úrokovej sadzby 17,44 % uvedená v zmluve. Poplatok za poskytnutie úveru 150 eur bol riadne zohľadnený pri výpočte RPMN, žalobcovi poskytol sumu 1.500 eur tak, že časť tejto sumy bola súčasťou vzájomného vypořádania - kompenzácie pohľadávok a časť bola vyplatená v prospech účtu žalobcu.

5. So zreteľom na postavenie sporových strán ako dodávateľa a spotrebiteľa v zmluve o revolvingovom úvere a Dohode, súd posudzoval žalobou uplatnené plnenie ako nárok zo zmluvy spotrebiteľskej, na ktorú aplikoval ustanovenia § 52, § 53 Občianskeho zákonníka (OZ) a § 1, § 2, § 9, § 11 zákona č. 129/2010 Z.z.. Obsahom predložených listín mal preukázané, že zmluvy boli uzavreté ako formulárové, bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť znenie zmluvných podmienok, ktoré v časti poplatkov hodnotil ako neprijateľné pre zjavnú nevyváženosť úpravy práv a povinností zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 4 písm. v/, t/ OZ. Za zásadnú považoval koncepciu úpravy poplatkov vo väzbe na výšku úveru, ktorý sa žalovaný zaviazal spotrebiteľovi poskytnúť. Poplatok 150 eur za poskytnutie úveru bol splatný dňom uzavretia úverovej zmluvy a o jeho hodnotu sa automaticky znižovala hotovostná čiastka poskytnutého úveru, keď oproti sume 1.500 eur dohodnutej v úverovej zmluve, žalobca obdržal len plnenie v rozsahu 1.350 eur, avšak úroky z úveru bol povinný plniť z celej čiastke 1.500 eur. Takýto spôsob zúčtovania poplatku v neprospech spotrebiteľa vyplýval aj z Dohody uzavretej

súčasne s úverovou zmluvou. Vychádzajúc z obsahu Dohody súd dospel k záveru, že sa jedná len formálne o individuálne dohodnutú zmluvu, u ktorej je nepochybné, že bez základného úverového vzťahu nemá žiadne opodstatnenie, jej existencia je podmienená vznikom úverovej zmluvy, teda ide o zmluvu závislú, u ktorej žalovaný nepreukázal dobrovoľnosť jej uzavretia. Odplata 2,58 % mesačne zo sumy 1350 eur, predstavovala nedôvodné navýšenie nákladov spotrebiteľa a odplaty veriteľa, pretože za túto hodnotu spotrebiteľ nedostal primerané protiplnenie. Veriteľ spoplatnil poskytovanie informácií, ktoré nemali pre spotrebiteľa relevanciu, lebo už boli obsahom zmluvy (splatnosť splátok), spoplatnil služby, na ktoré mal nárok spotrebiteľ priamo zo zákona (zmena zmluvy, poskytnutie dokumentácie), alebo išlo o služby „hypotetické“, u ktorých vôbec nebolo zrejmé, či ich spotrebiteľ využije (odklad splátok). Vychádzajúc z koncepcie Dohody, poplatok veriteľom požadovaný mal vstupovať do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov, keďže išlo o náklady priamo spojené s úverovým vzťahom. Súd sa stotožnil so stanoviskom žalobcu, že odplata pozostávajúca z úrokov z úveru 17,4%, poplatku z Dohody o poskytovaní služieb 30,96%, čo v úhrne predstavovalo 48,36 % prevyšovala najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú bolo možné požadovať od spotrebiteľa ako to vymedzoval § 53 ods. 6 OZ v spojení s §1, § 1a nar. vlády SR č. 87/95 Z.z.. Za odplatu sa podľa citovaných ustanovení považovali všetky plnenia predstavujúce úrok, poplatky, ďalšie náklady dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ktorá odplata nesmela prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov. Podľa súhrnných informácií priemerná hodnota RPMN v 3. štvrtroku 2015 pri obdobnom type úverovej zmluvy ako bola uzavretá so žalobcom, so splatnosťou do 5 rokov predstavovala 13,36 % t.j. jej dvojnásobok 26,72%. Z dôvodu nesprávne uvedenej hodnoty RPMN v zmluve, ktorá neodrážala nárok na odplatu z Dohody o poskytovaní služieb, súd hodnotil úver poskytnutý žalobcovi ako úver bez úrokov a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z.. Dospejúc k záveru, že žalovanému ako veriteľovi nevznikol nárok na úhradu dohodnutých úrokov a poplatkov z dôvodu neprijateľnosti zmluvných podmienok i porušenia povinnosti pri vymedzení hodnoty RPMN, ktorá bola uvedená v neprospech spotrebiteľa, uložil mu povinnosť podľa § 451 OZ na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 859,14 eur, majúc za nespornú sumu žalobcovi reálne poskytnutú (1.350 eur) a rozsah žalobcom uhradených prostriedkov (2.209,14 eur). V súlade s § 517 ods. 1 OZ a § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. uložil žalovanému povinnosť na zaplatenie úrokov z omeškania 5 % z dlžnej sumy ročne od 11.9.2018 do zaplatenia v nadväznosti na doručenie žaloby, ktorú považoval za výzvu na plnenie. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa zásady procesnej úspešnosti v spore a priznal plne úspešnému žalobcovi náhradu trov v rozsahu 100 %.

6. Proti výroku I., III. a IV. výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil a žalobu zamietol. Zastával názor, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jeho obranou a nezodôvodnil svoj výrok o neprijateľnosti poplatku za poskytnutie úveru vo výške 150 eur. Odvolateľ odkázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-621/2017 Gyula Kiss proti CIB Bank Zrt. o tom, že článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice Rady 93/13 EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Smernica) sa majú vykladať v tom zmysle, že z požiadavky, podľa ktorej musí byť zmluvná podmienka formulovaná jasne a zrozumiteľne, nevyplýva povinnosť, aby také zmluvné podmienky, o aké ide vo veci samej, ktoré neboli individuálne dohodnuté a sú obsiahnuté v zmluve o úvere uzatvorenej so spotrebiteľmi, pričom presne určujú sumu poplatkov za správu z poplatku za poskytnutie úveru, ktoré znáša spotrebiteľ, spôsob ich výpočtu a dátum ich splatnosti, tiež podrobne špecifikovali všetky služby poskytované ako protihodnota dotknutých súm. Článok 3 ods. 1 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že taká zmluvná podmienka, o akú ide vo veci samej, ktorá sa týka poplatkov za správu zmluvy o úvere, a ktorá neumožňuje jednoznačne určiť konkrétne služby poskytované ako protihodnota, v zásade nespôsobuje v rozpore s požiadavkou dobrej viery na úkor spotrebiteľa značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami strán, ktoré vyplývajú zo zmluvy. Odvolateľ za nesprávny označil názor súdu o neprimeranosti odplaty dohodnutej v zmluve dôvodiac, že súdom zvolený postup odporuje § 1 nar. vlády č. 87/95 Z.z. a nevysvetľuje, z akých dôvodov súd dospel k záveru, že odplata z Dohody sa zarátava do celkovej odplaty z úverovej zmluvy. Zdôraznil, že uzavretie Dohody nebolo predpokladom pre získanie úveru a nevyplýva z rozhodnutia, na základe akých dôkazov súd učinil opačný záver, ani na základe čoho ustálil, že poplatok z Dohody sa má odraziť v hodnote RPMN. Vytkol súdu prvej inštancie, že v rozhodnutí sa nenachádzajú skutočnosti osvedčujúce, že RPMN bola nesprávne uvedená, preto nebol ani dôvod pre aplikáciu § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z..

7. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu zdôraznil zásadu ex offa skúmania neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, ktorá neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatná. Vyjadril názor vyplývajúci tiež z rozhodnutia niektorých odvolacích súdov, že v zmysle § 53a OZ sa do právneho poriadku zavádza nepriamo precedenčný charakter súdneho rozhodnutia v spotrebiteľských veciach, pretože v zmysle uvedeného ustanovenia dodávateľ má povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorú súd v akomkoľvek súdnom konaní označil za neprijateľnú resp. jej neprijateľnosť vyplýva zo súdneho rozhodnutia. V tomto kontexte poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10.03.2020 5Co/287/2019, kde identické zmluvné podmienky týkajúce sa rovnakého vzťahu žalobcu a žalovaného boli vyhlásené za neprijateľné. Zopakoval argumentáciu o neprijateľnosti spôsobu uplatnenia poplatku za poskytnutie úveru vo výške 150 eur, ktorý predstavuje až 10 % zo samotného úveru, pričom o uvedený poplatok bola automaticky znížená hodnota peňažných prostriedkov, ktoré mali byť na základe zmluvy o revolvingovom úvere spotrebiteľovi poukázané. Samotná zmluva je formulárového typu bez akejkoľvek možnosti spotrebiteľa ovplyvniť jej zmeny a zmluvná podmienka o poplatku je súčasťou tak zmluvných ustanovení a podlieha aj prieskumu neprijateľnosti súdom. Výška poplatku, spôsob jeho úhrady zakladá nerovnováhu v práve a povinnostiach medzi žalovaným a žalobcom. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 12.4.2016 C-377/2014, ktorým bolo výslovne uvedené, že ustanovenia Smernice č. 2008/48/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom, a ktoré nie sú spotrebiteľovi reálne vyplatené. Správny bol aj záver súdu prvej inštancie prihliadajúc k výške odplaty za úver, keď podľa § 1 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. odplatu pri poskytovaní peňažných prostriedkov tvoria akékoľvek iné odplatné plnenia alebo náklady dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov, či vyžadované pri ich poskytnutí veriteľom. Dohoda o poskytnutí služieb a v nej upravená odplata bola účelová, zbytočná, ako na to poukázal aj súd v odôvodnení, a ako celok vyznievala v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods.1 CSP a contrario, v rozsahu danom § 379, § 380 ods.1, 2 CSP z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je nedôvodné. Rozsudok je v napadnutých výrokoch vecne správny, z ktorých dôvodov ho odvolací súd podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

9. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 23.3.2022 v pojednávacej miestnosti č. 202/II.posch., miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 219 ods. 3 CSP.

10. Žalovaný uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o taký procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu odnímajú tie práva procesné, ktoré jej zákon priznáva. K odňatiu možnosti konať pred súdom dochádza tiež vtedy, keď súd nedostatočne odôvodní svoje rozhodnutie, ktoré nespĺňa požiadavky vymedzené § 220 ods. 2 a 3 CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovaná mandukčná povinnosť súdu a pod.). Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne prihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, či vyplývajú z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

11. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ CSP nie sú dané, pretože pri preskúmaní rozhodnutia súdu a konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo, odvolací súd nezistil žiadne procesné vady, v dôsledku ktorých by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces ani iné vady konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na obsah námietok odvolateľa, odvolací súd bral zreteľ aj na to, že súdne rozhodnutie musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie, výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Odvolaním napadnutý rozsudok spĺňa náležitosti vyžadované § 220 ods.2 CSP, súd sa v ňom právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre rozhodnutie podstatné, stranám sporu ozrejmil svoje myšlienkové pochody, spôsob hodnotenia dôkazov i právne posúdenie skutkových zistení, ktoré vyvodil z dokazovania. Z týchto dôvodov odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je obhájiteľné a rozsudok je preskúmateľný.

12. Nebol naplnený ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, keďže súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy hodnotil podľa § 191 ods. 1,2 CSP, t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach, pričom prihliadol starostlivo na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, v hodnotení jednotlivých dôkazov nebol zistený žiaden logický rozpor. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových záverov nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali alebo v konaní nevyšli najavo.

13. V danom prípade skutkové zistenia podradil pod správne hmotnoprávne predpisy, z ktorých vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu, preto nebol naplnený ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

14. Súd prvej inštancie uzavrel, že zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným založený na spotrebiteľskej zmluve vychádza z neprijateľných zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 4 písm. t/, v/ OZ, lebo žalovaný ako dodávateľ požaduje od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, a žiada od spotrebiteľa uhradenie plnenia, za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie. Súd tiež dospel k záveru o nesprávne určenej hodnote RPMN v neprospech spotrebiteľa vo väzbe na žalobcom uplatňované poplatky, ktoré neboli zohľadnené ako náklady na spotrebiteľský úver, aj keď to ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. a nariadenia vlády č. 87/95 Z.z. vyžadovali. Z uvedených dôvodov RPMN v čase uzavretia zmluvy neodzrkadľovala skutočný rozsah záväzku spotrebiteľa, a skutočná odplata dohodnutá v zmluve pozostávajúca z úroku z úveru i poplatkov spojených s poskytnutím úveru a vyplývajúcich z Dohody o poskytnutí služieb prekračovali dvojnásobok priemernej hodnoty RPMN upravenej v § 1a Nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z..

15. Je nesporné, že záväzkový vzťah sporových strán sa riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách ako aj zákonom č. 129/2010 Z.z., a že v rovnaký deň 21.7.2015 bola uzavretá tak zmluva o revolvingovom úvere ako aj Dohoda o poskytnutí služieb obsahujúca povinnosť na ďalšiu úhradu poplatkov súvisiacich s poskytnutým úverom.

16. Podľa § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumejú celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

17. Podľa § 19 ods.1,2 zákona č. 129/2010 Z.z. ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2. Na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na

úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a ostatné náklady na platobné transakcie sa zahrnú do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ak otvorenie účtu nie je dobrovoľné a náklady na účet neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom.

18. Z vyššie uvedených ustanovení plynie, že súčasťou nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom sú akékoľvek poplatky, ktoré veriteľ od spotrebiteľa vyžaduje za služby, dohoda o ktorých nie je závislá od vôle spotrebiteľa. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§53 ods. 2 OZ). Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§53 ods. 3 OZ). Dôkazné bremeno o individuálnosti dojednaní takýchto zmluvných podmienok zaťažuje dodávateľa, a pokiaľ súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že žalovaný toto dôkazné bremeno neunesol, jeho záver zodpovedá obsahu vykonaného dokazovania. Žalobca uviedol, že nemal na výber, či Dohodu podpíše alebo nie, samotný fakt, že zmluvné dojednanie boli obsahom samostatnej listiny nepreukazuje individuálnosť dohody, a pre opak svedčí spôsob i čas uzavretia Dohody (podpisovaná súčasne s úverovou zmluvou), ako aj obsah Dohody, ktorý dodávateľovi umožňuje získavať platby za plnenia, ktoré zodpovedajú jeho zákonnej povinnosti informovať spotrebiteľa o výške dlhu alebo za služby, ktoré spotrebiteľovi ani neposkytol, a nie je zrejmé, či budú pre spotrebiteľa vôbec relevantné (kópie dokumentácie, odklad splátok). Rozhodnutie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky upravujúcej povinnosť žalobcu na plnenie poplatku z Dohody napokon žalovaný v odvolacom konaní ani nespochybňoval, a tento výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť.

19. Ku spôsobu zohľadňovania poplatkov požadovaných od spotrebiteľa vo vzťahu k istine úveru, a teda aj celkovým nákladom spotrebiteľa, odvolací súd poukazuje na rozsudok SDEÚ vo veci C-377/14 Ernst Georg Radlinger, Helena Radlingerová proti FINWAY a.s., ktorý vo výroku rozsudku v bode 3. výslovne uviedol, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Podľa Súdneho dvora do celkovej výšky úveru v zmysle čl. 3 písm. l) a čl. 10 ods.2 smernice 2008/48 nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za záväzky dohodnuté z dôvodu predmetného úveru, ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorej výpočet závisí od celkovej výšky úveru (body 86. a 87. rozsudku).

20. Žalovaný postupoval v rozpore s vyššie citovanou zákonnou úpravou a rozhodnutím SDEÚ vo veci C-377/14. Pokiaľ by aj bolo možné súhlasiť so žalovaným, že samotné dohodnutie odplaty za poskytnutie úveru nie je vylúčené, posudzovanie neprijateľnosti zmluvnej podmienky o nároku na odplatu je vždy závislé od spôsobu usporiadania práv a povinností spotrebiteľa a dodávateľa v konkrétnom záväzku vzťahu, lebo len v kontexte individuálnej úpravy vzájomných právnych pomerov možno ustáliť, či bola nastolená nerovnováha v neprospech spotrebiteľa. Súd prvej inštancie založil svoju úvahu na zistení, ktoré nebolo ani sporné, že predmetná odplata 150,00 eur bola započítaná na záväzok veriteľa z úveru poskytnúť spotrebiteľovi (žalobcovi) 1.500,00 eur, teda v skutočnosti žalobca obdržal iba 1.350,00 eur. Úverová zmluva však vychádza z povinnosti spotrebiteľa (žalobcu) na vrátenie dlžnej sumy 1.500,00 eur vrátane úrokov a poplatkov, z ktorej si tiež veriteľ uplatňoval odplatu. Uvedené okolnosti preto dávajú za pravdu súdu prvej inštancie, že zmluvná podmienka nastoľuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán je preto neprijateľná a podľa § 53 ods. 5 OZ neplatná. Dodávateľ získava plnenie od spotrebiteľa na základe úkonu vytvárajúce zjavnú nerovnováhu zmluvných podmienok v neprospech spotrebiteľa, ktorú spotrebiteľ nie je spôsobilý nijako ovplyvniť, tak čo do výšky požadovanej odplaty, ako aj čo do sumy úverových prostriedkov poukázaných mu dodávateľom, správne preto súd určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky v časti odplaty.

21. Súdu nemožno vytknúť ani nesprávnosť úvah pri posudzovaní toho, ktoré dodávateľom požadované peňažné plnenia mali byť zahrnuté do hodnoty RPMN (§2 písm. g/, § 19 zákona č.129/2010 Z.z.) a hodnoty celkovej odplaty podľa ustanovenia § 1 nariadenia vlády č. 87/95 Z.z..

22. Hodnota RPMN sa vždy posudzuje podľa okolností existujúcich v čase vzniku záväzkového vzťahu, a je vyjadrením povinnosti dodávateľa poskytovať spotrebiteľovi úplné a zrozumiteľné informácie o obsahu jeho práv a povinností zo zmluvy. Na základe záveru, že Dohoda a z nej vyplývajúce nároky žalovaného na poplatky neboli individuálne dojednané, že išlo o plnenie vyžadované dodávateľom pri poskytnutí úveru, opak čoho žalovaný nepreukázal, poplatok z Dohody mal byť zohľadnený ako dodatočný náklad súvisiaci so spotrebiteľským úverom pri stanovení hodnoty RPMN v súlade s vyššie citovaným §2 písm. g/, a § 19 zákona č. 129/2010 Z.z.. Ak dodávateľ nesprávne vyhodnotil otázku zaradenia nákladov do hodnoty RPMN, nemôže to ísť na ťarchu spotrebiteľa. Nesprávnosť stanovenia hodnoty RPMN vyplýva už z charakteristiky zmluvného vzťahu, keď skutočnou výškou poskytnutého úveru bola len suma 1.350,00 eur, aj keď pri výpočte hodnoty RPMN veriteľ uvažoval so sumou 1.500,00 eur. Náklady spotrebiteľa, ktoré mali byť zohľadnené pri výpočte hodnoty RPMN mali zahŕňať nielen poplatok 150,00 eur za poskytnutie úveru, ale aj poplatok z Dohody o poskytnutí služieb 34,83 mesačne. Ak žalovaný na základe zmluvy poskytol žalobcovi reálne len 1.350,00 eur, stanovil hodnotu RPMN v neprospech spotrebiteľa, keďže nesprávne uviedol celkovú výšku úveru 1.500,00 eur a nezohľadnil všetky náklady s úverom spojené ktoré po spotrebiteľovi požadoval. Takýto postup veriteľa nepochybne zakladá vadné určenie hodnoty RPMN v neprospech spotrebiteľa, a teda je správny aj záver súdu o tom, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z.z..

23. Pri hodnotení primeranosti odplaty podľa § 53 ods. 6 OZ súd aplikoval zodpovedajúcu zákonnú úpravu § 1, § 1a nar. vl.č. 87/1995 Z.z.. Za odplatu sa považujú úroky, poplatky, ďalšie odplatné plnenia a iné náklady dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov (§1 ods. 1 nar.vl. č. 87/95 Z.z.). Podľa § 1 ods. 3 nar. vlády č. 87/95 Z.z. odplatu tvoria plnenia vyjadrené v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov (písm. a/), plnenia vyjadrené v peniazoch prepočítavané na percentá zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov (písm. b/), plnenia vyjadrené v percentách z inej sumy ako je suma zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov (písm. c/). V zmysle ustanovení nariadenia vlády tak nepochybne do celkovej hodnoty odplaty vstupovali nielen úroky z úveru 17,4 % (§ 1 ods. 3 písm. a/), ale aj poplatok z Dohody 30,96% (§ 1 ods. 3 písm. c/), ktoré v súhrnom vyjadrení 48,36% ročne prekračovali maximálny limit odplaty dodávateľa podľa § 1a nar. vl. č. 87/95 Z.z. t.j. dvojnásobok priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov určenej podľa § 1 ods. 4 vládneho nariadenia, ktorá RPMN v tom čase činila 13,36%.

24. Pretože žalobca plnil žalovanému ako veriteľovi na základe zmluvných ustanovení, ktoré sú považované v zmysle zákona za neplatné z titulu neprijateľnosti zmluvných podmienok a na základe zmluvy, ktorá sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov, vznikol mu nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 OZ z titulu neplatného právneho úkonu. V konaní bol nesporný rozsah tohto záväzku na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 859,14 eur, s vydaním ktorého je žalovaný v omeškaní, preto má povinnosť aj na zaplatenie úrokov z omeškania 5% ročne od 12.9.2018 do zaplatenia s prihliadnutím na preukázanú výzvu žalovaného na plnenie. Príslušenstvo pohľadávky bolo správne vymedzené rozhodnutím súdu prvej inštancie vo väzbe na ustanovenie § 517, § 563 OZ a § 3 nariadenia vlády č. 87/95 Z.z., podľa ktorého výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

25. Vecne správne súd prvej inštancie rozhodol aj o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP. Vychádzajúc z procesnej zodpovednosti za výsledok sporu, stanovil neúspešnému žalovanému povinnosť na náhradu trov konania vzniknutých žalobcovi v rozsahu 100%.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď rovnako bolo prihliadnuté k procesnej neúspešnosti odvolateľa, ktorému vznikla povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania žalobcovi v plnom rozsahu.

27. Rozhodnutie prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).